

” *Minu meelet on kasulik lihtne küsimus, mida täiskasvanu endalt peaks küsima: kui palju ühiseid toredaid ja häid hetki on minul ja lapsel olnud?*

FOTO: ERAKOGU

ETHEL ESPENBERG

Ka rahaasjad, kes mida kui palju toetab, tuleks selgeks rääkida. Lahendamata materiaalsed küsimused võivad märku anda lahendamata suhte probleemidest. „Näiteks kellegi jaoks võib olla kasulik hoida sõltuvust, saada seeläbi õigusi midagi dikteerida ja kontrollida jne. Seega raha kaudu võidakse määratleda suhet, sekkuda teise pere ellu,” toob ta näite.

Kombineerida tavad

Uue perega käib kaasas uus tutvusringkond, sugulased, teised tavad, vahel ka keskkonna ja lapsel kooli vahetus.

Lapsel võib asi üle pea kasvada, sest peale kasuvanemate, poolõdede ja -vendade on ka rohkem vanavanemaid – kõiki ei suuda ta omaks võtta. „Vähe sellest, ta võib ilmutada vaenulikkust, tavapärast esineb rohkem konkureerimist, armukadedust. Risk, et kaasnevad arusaamatused, pinged, tülid, on päris suur.”

Mida rohkem tuttavaid traditsioone, seda paremini lapsed end ühistes peretegemistes tunnevad. „Parim on kombineerida kahe pere kombid nii, et olulisem jääks alles ja

Eelarvamused on meil kõigil, need aitaavad orienteeruda küsimustes, mida veel põhjalikult ei tunne. Vahel on neist kasu, aga nii mõnigi eelarvamus tuleb peale teemaga lähemalt tutvumist kasutuna üle öla visata.

Kui oled ise kärgpere liige, tasub aegajalt oma hoiakutes inventuuri teha ja mõtiskleda, ega mõni eelarvamus takista sind edasi liikumast ja võib-olla edusam-megi kogemast.

Kas usud sügaval sisimas salamahti, et kärgperest ei tule kunagi midagi head, sest tegemist on „katkise asjaga”? Või usud, et kui keegi kasvas kasuvanemaga, siis oli tal nagunii väga halb elu, teda koheldi julmalt ja kasutati ära. Või oled kuulnud inimesi kinnitamas, et teist korda pere loonud naised-mehed ei tule kindlasti elus toime, sest nad ei suutnud isegi oma perega toime tulla ja mõistagi ei saa nende lapsed elus hakkama, sest nad on pärit lõhkisest kodust ja nii edasi. Eelarvamusi on alati peaaegu sama palju kui fakte.

austatakse ka teises peres omaks võetud tavasid.”

Lastele on kõige turvalisem, kui nad näevad, et kõik lähedased täiskasvanud nende ümber saavad omavahel sõbralikult läbi ja austavad üksteist – nii lahenevad paljud asjad kergemini. „Kui siiski ei suudeta rahumeelselt suhelda, otsitakse süüdlasi ja kritiseeritakse, siis võiksid täiskasvanud olla nii vastutustundlikud, et püüavad häirivad teemad omavahel mõistlikult ära lahendada ja pöörduvad vajadusel spetsialisti poole.”

Pereterapeudi sõnul on kindel seos – lapsed tulevad toime siis, kui vanemate suhe on hea. „Seega oleks kuldreegel hoida

KÄRGPERE EMA: HEA SUHE EI JUHTU ISE

Teine huvitav töö, millele kärgperede kohta infot otsides sattusin, oli see, et üllatavalt võib nendes kasvamine lastele isegi kasuks tulla. Vanemad lapsed õpivad niisugustes peredes varakult vastutama ning hoolitsema enda ja nooremate kaaslaste eest. Neil ei ole nii palju ainult nendele kuuluvat „teenindust”, seetõttu on nad iseseisvamad ja oskustikumad.

Kärgperede lapsed õpivad paremini konflikte lahendama ja on vähem sõltuvad. Probleemide lahendamine, mis tavaperes on emotsioonidest üleüllastunud, võib kärgperes lihtsamalt sujuda, kuna üks vanem pole emotsionaalselt lapsega nii seotud ja suudab asju rahulikult võtta. Lisaks on kärgperede lapsed harvemini üksi – peredes toimub palju sündmusi ja seal on põnev.

Kärgpered on paratamatult avatumad süsteemid, seal ei saa kasutada tavaperele tavalist kaitset „meie peres on kõik väga hästi, meil pole probleeme” ning eraldada end ümbritsevast maailmast.

Ühe haiglauringu andmetel oli kärgperest pärit patsientidel kahe aastaga kogutud andmete alusel vähem suitsiidikatseid ja depressiooni, samas ärevus- ja tähelepanuhäireid oli samapalju tavaperedest pärit patsientidega.

Kolmas teema on kasulapse ja kasuvanema usalduse kasvamine. Minu meelet on kasulik lihtne küsimus, mida täiskasvanu endalt peaks küsima: kui palju ühiseid toredaid ja häid hetki on minul ja lapsel olnud?

Kas olen neid osanud luua või eeldan, et hea suhe juhtub ise, samal ajal kui mina majapidamistöode ja raha teenimisega hõivatud olen. Kas olen lapsele otsa vaadanud pilguga – tegelikult oled sa üks väga tore väike inimene? Või ma muudkui muretsen – mis nüüd saab ja mis veel edasi saab. Hea inventuuri tulemus on tõdemus, et näiteks kahe viimase nädala jooksul oli kolm tundi „väga toredat aega”, kus meil oli teineteise seltsis mõnus. Siis võib kindel olla, et usalduski kasvab.

TEKSTI AUTOR ETHEL ESPENBERG ON KÄRGPERE EMA. TA ON ÕPPINUD KASVATUSTEADUSI JA PSÜHHOLOOGIAT NING KAITSES 2013. AASTAL KUNSTITERAAPIATE ERIALAL MAGISTRITÖÖ. TEMA MÕTTEID SAAB JÄLGIDA AADRESSIL ELUVAATLEJAD.BLOGSPOT.COM.

” *Ka rahaasjad, kes mida kui palju toetab, tuleks selgeks rääkida. Lahendamata materiaalsed küsimused võivad märku anda lahendamata suhte probleemidest.*

paarisuhte toimivana, see on mitte ainult tore ja romantiline, vaid kogu pere jaoks eluliselt oluline,” rõhutab ta.

Kui vanemad kahtlevad oma suhtes, pole üle saanud varasemast lahtusest, jälgivad kiivalt eksabikaasa eraelu, võistlevad, kes on parem või kes oli rohkem süüdi, ei kohane nad uue perega ega suuda luua emotsionaalselt lähedasi suhteid uues peres.

„Igal juhul peab leidma aega teineteise jaoks, päris kahekesi olemiseks. Raskustega tullakse toime, kui on kindel teadmine, et saan usaldada ja toetuda oma kaaslasel, olen tema jaoks tähtis ja eriline,” võtab ta kokku. ●

REKLAAM

TELLI AUTO TOOLILT TÕUSMATA!

WWW.DOCS.EE

TELLI OMA SÕIDUK EUROOPAST:

Garantiiga

Turvaliselt

Kontrollitud taustaga

Erinevate finantseerimisvõimalustega

DOCS

Direct Ordered Car Service

DOCS Baltic OÜ • Mustamäe tee 6b • 10621 Tallinn
Tel: 660 8271, Mob: 501 5546 • info@docs.ee • www.docs.ee